

Vol. 13 No. 1 & 2, Issue : 14

ISSN : 2249-8133

ভারতীয় বর্ষ, প্রথম ও দ্বিতীয় সংখ্যা

ISSN : 2249-8133

আগস্ট ২০১৯ ও ফেব্রুয়ারি ২০২০

নব্যস্রোত

Nabyasroto
An International Peer Reviewed Journal

বাণিজ্যিক সমাজ ও সংস্কৃতি বিশ্লেষক কাগজের জন্ম

Cover image source : Public Domain
Cover design : Babul Dey

অঞ্জনেয় প্রেস

প্রধান সম্পাদক : ড. ইয়াসিন খান
অতিথি সম্পাদকব্য : ড. সচিদানন্দ রায়
ড. সৌমেন রায়

₹250

ଜୀବନ ସଂଚେତନାଭାବେ ରାଜକୋଣିକ କର୍ମକାଳେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରେଛେ। ସେଇ ସତିଯ ଅଂଶଗ୍ରହଣର ସାମ୍ନ ବହନ କରେଛେ ଜୀତିମନ୍ତର ତଥା ସଂରକ୍ଷଣର ରାଜନୀତି। ଏକଟା ନିମ୍ନଲେଖର ସମ୍ପଦାର୍ଥକ ଜାଗାଶୀର ପକ୍ଷେ ଏହି ଧରନେର ସ୍ଵେଚ୍ଛା ନା ଦେଖିଯା ହେଲେ ତାବେ ହୃଦୟର ସାବଲୀଲ ହୃଦୟର ସୁନ୍ଦୟାଇ ହେତୁ ନା। ଜୀତିମନ୍ତର ବିକାଶର ହାତ ଧରିବି ପ୍ରକାଶର ହାତ ଧରିବି ଏବଂତ ଜନଗୋଟୀର ବିକାଶ ଦୂର୍ବାଧିତ ହେଯେଛେ। ଏକକଥାରେ ସାରା ଲାଜିଷ୍ଟ୍ଟ, ଆତାଚାରିତ ଓ ଶ୍ରୀଯଶେଖର ହାତ ଧେବେ ରେଖାଇ ହେଯେଛେ। ଏକକଥାରେ ନିଜେମର ସୁଧାଗନ ନିଜେମା କରେ ନିମ୍ନ ପୋରେଛେ। ତାରପରେ ଏକଟା କଥା ବଳାତେଇ ହୁଏ ଏହି ଜୀତିମନ୍ତର ରାଜନୀତିର ମଧ୍ୟରେ ଜୀତିଗତ ବିବିଦେଶ ସ୍ଥିତି ପେଇଯେଛେ। ବେଳେ କାହିଁକାହିଁ ରାଜୋର ସାମ୍ପଳାତିକାଙ୍କେର ନିର୍ବିଚନ୍ଦ୍ର ତାର ହୟା ଆମରା ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରେଛି। ସା ସମାଜେର ସାନ୍ଦେହର ବାତାବରନକେ ଧାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ବୁଧିନ କରେଛେ। ଅତିମାଧ୍ୟତାର ହାତ ଧରେ ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଘଟେଛେ, ଯା ଏକଟି ସ୍ଵର୍ଗ ଗନ୍ତତ୍ତ୍ଵର ଜଣ ଆଶାତ୍ମିତ ନାହିଁ। ସେ ବୈଷ୍ଣବୀର ଦୂରୀକରନ୍ତେ ଜଣ ତାଦେର ଲାଭୀଇ, ପେଇ ବୈଷ୍ଣବୀ ଯଦି ଥେବେଇ ଯାଇ ତାହାଲେ ସାହିତ୍ୟତାର କୋନ ମୂଳ ଥାଏକେ ନା। ତାଇ ଜୀତିମନ୍ତର ରାଜନୀତିକେବେ ସମ୍ବଳ ଗନ୍ତତ୍ତ୍ଵର ପଥେ ବାଧାପ୍ରକଳ୍ପ ବେଳେ ଅଭିହିତ କରା ହେଁ ଥାବେ। ତାରପାରେ ବଳାତେଇ ହୁଏ ଯେ, ଏହିକଥା ବାହିଂପ୍ରକାଶ ନା ଘଟାଲେ ହ୍ୟାତେ ଜନଗନ୍ଦର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ସ୍ଥିତି ପେଇନ ନା। ଧର୍ମଧାରାଜୀତିର ପ୍ରାକୋପ ଥେବେ ବୈରିଯେ ଆସି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନା ଏମନିକି OBC ରୀ ବାଜନୀତିତେ ଏକଟି ଶୁରୁତପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ହିଲାବେ ପ୍ରାତିଷ୍ଠିତ ହାତେ ପାରିତ ନା। ତାଇ ଏହି ଜୀତିମନ୍ତର ହାତ ଧରେ ନିଜେମର ସତତ ପରିଚନ ଫେରେ ଜୀତ ରାଜନୀତି, ବିଶେଷ କରେ ଦଳିତ ଓ OBC ଦେଇ ଅନେକଟାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରେଛେ।

ତଥ୍ୟାତ୍ମକ:

1. Risley, H.H. (1892). Tribes and castes of Bengal, Vol-I. Bengal Secular Press, Calcutta (Kolkata).

2. Rudolph, L.I. and Rudolph, S.H. (1967). The Modernity of Traditions: Political Development in India. Orient Longman Ltd. (reprint 1999). New Delhi

3. Jaffrelot, C. (2003). India's soem Relevation: The Rise of the Low castes in North Indian Politics. Permanent Black, Delhi.

4. Robinson, M.S. (1968). Local Politics: The Law of the Fishes. Development through Political change in Medak District, Andhra pradesh (South India). Oxford university press, Delhi.

5. The Hindu 4th Dec, 2021.

ସଂକାରକ ହିସାବେ ରାଜୀ ରାମବୋହନ ରାୟ

ସୁପ୍ରତୀମ ସେନଙ୍କଣ୍ଠ

ସହକାରୀ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ

ପରିକାର୍ତ୍ତ ଯହାବିଦ୍ୟାଲୟ

ଉଦ୍‌ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଦୂରାଯାର ପାଞ୍ଚତାତ ଶିଳ୍ପ ଓ ସଂକ୍ଷିତିର ପତାବେ ବଜ୍ର ସମାଜେ ଏକ ପଢ଼ଣ୍ଟ ସଂକ୍ଷିତିକ ଓ ବୌଦ୍ଧିକ ଆଶ୍ରେତୁ ଶୁରୁ ହୁଏ। ଏବେ ଫଳେଇ ଦେଖି ଯାଇ ବାଂଲାର ତଥାକଥିତ ନବଜାଗରଣ ଏହି ନବଜାଗରଣ ସନ୍ତବ ହେଁରୁଛି ତାଦେର ମଧ୍ୟେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ହିଲେନ ନବଜାଗରଣର ପ୍ରାଣପୂର୍ବସ୍ତୁ। ଏକଥାରେ ଧର୍ମ, ଶିଳ୍ପ, ସମାଜ, ସଂକ୍ଷିତିର କ୍ଷେତ୍ର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚିନ୍ତାର ଜନ ଦିଯେ ତିନି ନିଜେକେ 'ଆଧୁନିକ ଭାରତେର ନିର୍ମାତା' ଓ ଭାରତୀୟ 'ପ୍ରଥମ ଆଧୁନିକ ମାନ୍ୟ' ହିସାବେ ଅଭିଷିତ କରେନ। ରାମବୋହନ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗେ ବଲେହେନ—“Ram mohan was the only person in his time in the whole world of men to realize significance of modern age.”

ଆଜି ଆମାଦେର ସାହିତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଶିଳ୍ପ, ବିଜ୍ଞାନ, ବାଞ୍ଛନୀତି— ଯାକେଇ ଆମରା ଆଧୁନିକ ବାଜି ନା କେନ୍ତା, ରାମବୋହନ ହଲେନ ତାରିଖ ଅନ୍ତର୍ମାତ୍ର ନାମବର୍ଦ୍ଧ ମୋଗନ ସାମାଜିକ ଦିତିଯ ଆକବର (୧୮୦୬-୦୭ ଖ୍ରୀ) ତାକେ ରାଜୀ ଉପାଧି ଦେଲା।

ମୂଳ ଶବ୍ଦଙ୍କ

ରାମବୋହନ, ସଂକ୍ଷିତିକ, ନବଜାଗରଣ, ଧର୍ମ, ସମାଜ, ଶିଳ୍ପ।

ତଥ୍ୟାତ୍ମକଣ୍ଠ

ଭାରତେର ଇତିହାସ, ତେଲିନ ଚୌଥୀ।